

УДК [929:271.4-726.3]:94(477.83-22Дуліби)
DOI <https://doi.org/10.15407/nz2024.02.316>

СВЯЩЕННИЦЬКИЙ РІД ПЕТРУШЕВИЧІВ В ІСТОРІЇ СТРИЙЩИНИ ТА СЕЛА ДУЛІБИ

Ярослав ТАРАС

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7241-9466>
доктор історичних наук, професор,
Інститут народознавства НАН України,
завідувач відділу етнології сучасності,
проспект Свободи, 15, 79000, м. Львів, Україна;
Національний університет «Львівська політехніка»;
професор кафедри Архітектури та реставрації,
вул. С. Бандери 12, 79013, Львів, Україна,
e-mail: etnomod@ukr.net

Дмитро ШИНКАРЕНКО

магістр архітектури, ФОП
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-1510-2085>
e-mail: shynkarenko.dmytro@ukr.net

Статтю присвячено частині священницького роду Петрушевичів, яка осіла на Стрийщині, позбулася уявлення про заступництво від колоніальних держав, взяла на себе обов'язки поєднувати служіння церкви зі сповіданням української ідеї.

Мета публікації — проаналізувати пасторську та громадську діяльність отців Петрушевичів на Стрийщині, реконструювати гілку їхнього родоводу, пов'язану з отцем Михайлом Петрушевичем, висвітлити його життя, діяльність та внесок у церковне і громадське життя дулібської громади.

Об'єктом дослідження є сільські галицькі парохі першої половини XIX ст., *предметом* — духовна діяльність отців Петрушевичів на Стрийщині, отця Михайла Петрушевича в с. Дуліби. *Методологічну основу* дослідження складають принципи: історизму, послідовності, наукового плюралізму, об'єктивності, системності та всебічності. Для упорядкування зв'язків у родоводі Петрушевичів використано історико-генетичний метод. Завданням є висвітлити походження о. Михайла Петрушевича, його служіння на парафії в с. Дуліби; показати внесок роду отців Петрушевичів в громадсько-політичне життя Стрийщини, окреслити життя сільського пароха першої половини XIX ст.

Ключові слова: етнологія, село Дуліби, Стрийщина, рід Петрушевичів, Михайло Петрушевич, Українська Греко-Католицька Церква.

Yaroslav TARAS

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7241-9466>
Doctor of Historical Sciences, Professor,
Institute of Ethnology of the National Academy
of Sciences of Ukraine
Head of the Modern Ethnology Department,
15, Svobody Avenue, 79000, Lviv, Ukraine;
Lviv Polytechnic National University,
Department of Architecture and Conservation
12, Bandery street, 79013, Lviv, Ukraine,
e-mail: etnomod@ukr.net

Dmytro SHYNKARENKO

Master of Architecture, ФОП
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-1510-2085>
e-mail: shynkarenko.dmytro@ukr.net

THE PRIEST'S PETRUSHEVICH FAMILY IN THE HISTORY OF STRYI REGION AND THE VILLAGE OF DULIBY

The contribution to the spiritual and public life of Galicia in the first half of the 19th century is considered of the Petrushevich fathers in Stryshchyna. Special attention is paid to priest Mykhailo Petrushevich, pastor of the village of Duliby. There is no information about his life activities, origin, but at the same time, we have information about the widely branched family of Petrushevichs, who served the church in Galicia, in particular in Stryi region.

The scientific study and understanding of the pastoral activity of the Petrushevich fathers in Stryi region, in particular the Father Mykhailo Petrushevich in Duliby, is a relevant and important task for understanding the processes that took place in the church and public life of the Galician village in the first half of the 19th century. It will enable us today to understand how Russophile influences over the centuries affected the processes of national identity formation in the villages of Western Ukraine and why we have problems with the Russian Church during the years of Ukraine's independence.

The purpose of the publication is to analyze the pastoral and social activities of the Petrushevich fathers in Stryi region, to reconstruct the branch of their family tree related to Father Mykhailo Petrushevich, to highlight his life, activities and contribution to the church and public life of the Duliby community.

The object of the research is rural Galician parish priests of the first half of the 19th century, the subject is the life and spiritual activity of Father Mykhailo Petrushevich in the context of his connection with the priestly family of Petrushevich, who settled in Stryi region.

The methodological basis of the study consists of the principles of historicism, consistency, scientific pluralism, objectivity, systematicity, and comprehensiveness. A historical-genetic method was used to arrange the connections in the Petrushevich family tree. The task is to highlight the origin of Fr. Mykhailo Petrushevich, his ministry in the parish in the village of Duliby; to show the contribution of the Petrushevich family to the social and political life of Stryshchyna, to outline the life of a village pastor in the first half of the 19th century.

Keywords: ethnology, the village of Dulyby, Stryshchyna, the Petrushevich family, Mykhailo Petrushevich, the Ukrainian Greek-Catholic Church.

Вступ. Сучасна історична наука все більше уваги приділяє не лише інституціям, структурам, а й особистостям, що діяли в сфері політичної та церковної історії, зробили вагомий внесок у дослідження історії культури, історії Церкви, історії ідей. В той же час мало звертає уваги на сільське священство, яке було ближче до селян своєї парафії, взяло в кінці XVIII—XIX ст. весь тягар будівництва національної Церкви, почало самопробуджуватися та пробувати свою паству. Наукове вивчення та осмислення пасторської діяльності отців Петрушевичів на Стрийщині та дулібського отця Михайла Петрушевича є актуальним і важливим завданням для розуміння процесів, які відбувалися в громадському та церковному житті галицького села XIX ст. Вивчення історії церкви та священників в кожному селі впродовж XIX—XX ст. дасть нам можливість сьогодні прослідкувати, як формувалася національна ідентичність і чому ми маємо в роки незалежності проблеми з російською Церквою в Україні.

Необхідність зупинитися на о. Михайлові Петрушевичу виникла в світлі вивчення історії церкви с. Дуліби, де на його долю припали часи, коли священство позбулося уявлення про заступництво від колоніальних держав, взяло на себе обов'язки поєднувати служіння Церкви та українському народові.

Методологічну основу дослідження складають принципи: історизму, послідовності, наукового плюралізму, об'єктивності, системності та всебічності. Для упорядкування зв'язків у родоводі Петрушевичів використано історико-генетичний метод.

Основна частина. У викладі про священників с. Дуліби ми мали зупинитися на постаті о. Михайла Петрушевича (1787—1861), який у 1814—1861 роках був парохом церкви св. Юрія. Зібраний джерельний матеріал показав, що священницький рід Петрушевичів, який сягає сивої давнини, предки якого поселилися в Галичині в 1-й половині XVII ст. і зробили вагомий внесок у духовне та громадське життя краю, прямо або опосередковано пов'язаний з Дулібами¹.

Необхідність розглянути священницький родовід Петрушевичів виникла ще й тому, що о. Михайла

(1787—1861), пароха Дуліб, плутають з о. Михайлом (1803—1875), парохом сіл Голобутів (до 1833), Підгірці (1833—1853) та Печеніжин (1853—1875). Ці неточності призводять до невірної висвітлення їхньої діяльності, спорідненості, побудови родословного дерева та зв'язку з Дулібами.

Родоначальником галицької вітки роду Петрушевичів вважають отця Миколу Петрушевича, пароха села Цетуля Яворівського повіту, який правдоподібно народився 1710 р. в околиці Ковна (Каунаса) в Литві. У нього було п'ять синів: Григорій (1740—1801), Микола (1742—1788), Матвій (близько 1745—1755), Лев (близько 1750—?), Іван (?—?, монах ЧСВВ). Сини Григорій і Микола, здобувши освіту в греко-католицьких семінаріях, осіли на Стрийщині і сусідній з нею Жидачівщині. Сьогодні маємо найбільше інформації про гілку сина Григорія. Ми знаємо про цю гілку завдяки тому, що сини, внуки і правнуки Григорія були не тільки парохами у містах і селах, а й громадсько-політичними діячами, вченими, вчителями. Як розвинулось генеалогічне дерево інших братів — відомо мало.

Щоб з'ясувати, чий сином був дулібський парох о. Михайло (1787—1861), проаналізуємо родовід Петрушевичів та пошукаємо в ньому зв'язок з Дулібами та Стрийщиною.

З наявних джерел можна дійти висновку, що Григорій (1740—1801), син Миколи (1710—?), оселився на Жидачівщині, де в нього 1772 р. в с. Бережниця народився син Степан (1772—1860), який впродовж 54 років був священником у Добрянах Стрийського повіту, деканом та наглядачем шкіл Стрийської округи. Отець Степан брав участь у суспільно-політичному русі, пов'язаному з галицьким національно-культурним відродженням 1848—1849 рр. Йому Стрийщина, в тому числі Дуліби, завдячують зібраними народними байками, анекдотами, приповідками, які він надрукував 1857 р. в часопису «Przyjacieł domowy». Відомий він ще тим, що виховав синів та внуків, які, одержавши освіту в греко-католицьких семінаріях, стали не тільки парохами, а й політичними діячами, істориками, етнографами, перекладачами. Його син о. Михайло (1803—1875), який народився на Стрийщині, був парохом сіл (до 1833 р. — Голобутів, у 1833—1853 рр. — Верчани, Підгірці), Стрийським де-

¹ Оскільки у родоводі Петрушевичів є багато Михайлів, Степанів, Антонів, Йосифів, ми змушені ставити дати їхнього народження і смерті, щоб мати ясність побудови дерева родопису й достовірного викладу їхньої діяльності.

каном та активним громадським діячем Стрийщини. Отець Михайло входив до складу Стрийської окружної ради, метою якої була боротьба проти національного гноблення за розвиток української культури, забезпечення українському народу конституційних свобод. Рада в Стрийському окрузі на заклик Головної Руської Ради зі Львова зібрала 540 золотих ринських та 19 срібних корон і 23 вересня 1850 року передала їх на будівництво «Народного дому» у Львові.

Про те, як і від кого він збирав гроші у 1853 р., написав періодичний часопис «Зоря Галицька»: «[о. Михайло] Петрушевич намісник стрийський з національного округу пожертвував на будівництво Народного дому у Львові, з Руди дав 14 рн. 20 кр, з Братковець — 3 рн. 20 кр., з Верчан і Подгорець — 2 рн. А ще о. Іоан Петрушевич з Верчан пожертвував на прикрасу церкви «пень пчель» [1].

Отець Михайло був помологом: збирав народні назви рослин, опрацьовував етимологічний «Руський словар», в якому подані церковнослов'янські слова з перекладом на грецьку, латинську і німецьку мови.

Другий син Степана Петрушевича, брат Михайла — Антон (1821—1913) зробив вагомий внесок в українське національне відродження. Він народився у 1821 р. в с. Добряни Стрийського повіту, був греко-католицьким священником, археологом, істориком, етнографом, філологом, співзасновником Головної Руської Ради (1848). Він доводив відрубність українського народу від польського та російського, відстоював права української мови, був послом до австрійського парламенту (1873—1878). Не будемо зупинятися детально на його дослідженнях етногенезу та державотворення, вкажемо лише, що цьому питанню присвячені праці багатьох вчених [2; 3; 4; 5]. Зупинимось натомість на його історичних розвідках про слов'янське плем'я дулібів та походження назв населених пунктів Дуліби на Стрийщині та Жидачівщині.

Слід зазначити, що Антон Петрушевич переконував про романське (румунське) походження дулібів. Він прагнув довести зв'язок між романогерманською та слов'янською цивілізаціями. Історик А. Петрушевич стверджував, що «назва дуліби слов'янська, однак плем'я римське — слов'янізовані румуни. Поселившись між місцевими слов'янськими племенами [...], з часом з'єднались зі слов'янськими

жителями в один чеський і руський народ» [6, с. 141]. Попри очевидну суперечність, хибність його теорії походження племені дуліби, він зумів залучити до наукового обігу значну кількість лінгвістичного матеріалу і звернути увагу на існування проблеми походження племені дуліби, його розселення та необхідність пояснити, як поселення в Галичині одержали назву Дуліби.

В о. Михайла (1803—1875) було два сини — Омелян (1830—1901) та Йосиф (1834—1915), які народилися на Стрийщині. Омелян Петрушевич відомий як парох церкви св. Миколая у м. Буську від 1860 р., а від 1863 р. — декан Буського деканату, брав досить активну участь у суспільно-політичному житті і був свідомим українцем-народовцем. Отець Омелян цікавився різними ділянками знання, найбільше — історією, археологією та літературою. Він був одружений зі Савиною Коцюбівною, мав трьох синів: Степана, Євгена та Романа. Важливо підкреслити той факт, що до переходу до Буська у 1856—1857 роках він був сотрудником церкви св. Юрія в Дулібах. У цьому селі в нього народився син Степан (1855—1920), греко-католицький священник, політичний і економічний організатор Радехівщини, член Української Національної Ради ЗУНР, польовий духівник УГА.

Сьогодні стоїть завдання в'яснити душпастирську діяльність о. Омеляна в Дулібах. Його призначення в Дуліби було пов'язане з хворобою о. Михайла (1789—1861). Пробув він на Дулібській парафії недовго, два роки, у 1858 р. був адміністратором церкви в с. Любинці. Перехід о. Омеляна до Буська в 1860 р., його батька Михайла (1803—1875) в 1853 р. до Печеніжина Коломийського повіту, його брата Йосифа (1834—1915) на Калушину пов'язані з певними подіями, які мали місце на Стрийщині. Згідно з нашим дослідженням, однією з причин їх переведення в інші деканати була активна проукраїнська позиція батька та його синів, те, що вони зібрали кошти на будівництво Народного дому і церкви у Львові. Другою причиною могло бути те, що Любинецька парафія мала всього 580 парафіян і невелику кількість церковного поля, що було недостатньо для проживання священника. Отець Омелян в 1863 р. став деканом Буського деканату УГКЦ. З того часу був обраний віце-маршалом повітової ради в Кам'янці

Струмиловій і очолив місцеву Шкільну Раду, яка охоплювала 6 громад і 7 шкіл.

Визначною постаттю у роді Петрушевичів став син Омеляна, брат Степана — Євген (1863—1940). Він увійшов в історію України як видатний галицький політичний діяч, активний член національно-демократичної партії і довголітній член її управи, президент ЗУНР. Брат Степана та Євгена Роман (1872—1940) пройшов військовий вишкіл, закінчив правничі студії, був суддею, повітовим комісаром ЗУНР в Кам'янці-Струмиловій.

Другий син о. Михайла (1803—1875) Йосиф (1834—1915) та його діти оселяються на Калущині. Йосиф Петрушевич учителював у народній школі села Космач, пізніше переїхав до с. Новиці біля Калуша. Він не лише вчителював, а й заснував у селі читальню, організував різні гуртки, навчав своїх односельців займатися садівництвом. В с. Новиці у нього народився син Михайло (1869—1895), який після закінчення гімназії та Віденської духовної семінарії став відомим письменником і у своїх оповіданнях дав «образки» з народного життя, помержені містично-релігійними вставками (в стилі Гоголя, як зазначив Іван Франко).

Тут необхідно зауважити, що діти Омеляна і Йосифа відносяться до середнього покоління, на якому відображаються соціальні зміни після революційних подій 1848—1849 років, так званої «весни народів» в австрійській імперії Габсбургів, внаслідок чого відбулося перегрупування його в «політичний клас». Внуки і діти обирають іншу, ніж батьківська, професію, розуміючи, що перевагу будуть мати представники вільнонайманих і незалежних професій, переважно адвокати, журналісти, вчителі, стають політичним діячами. Це покоління зробило вагомий внесок у будівництво майбутньої України.

Повернемося до постаті о. М. Петрушевича (1787—1861), пароха с. Дуліби.

Відповідь, з якої гілки Петрушевичів походить Михайло (1787—1861), парох с. Дуліби, ми почерпнули з дослідження О. Дольницького. «В селі Миклашеві біля Львова після смерті отця Андрія Стрільбицького парохом села став його син Андрій, а при ньому до 1784 року служив помічником отець Микола Петрушевич. Той Микола Петрушевич був одружений з Марією Стрільбицькою, дочкою отця Андрія. Очевидно, що далі він був парохом села і

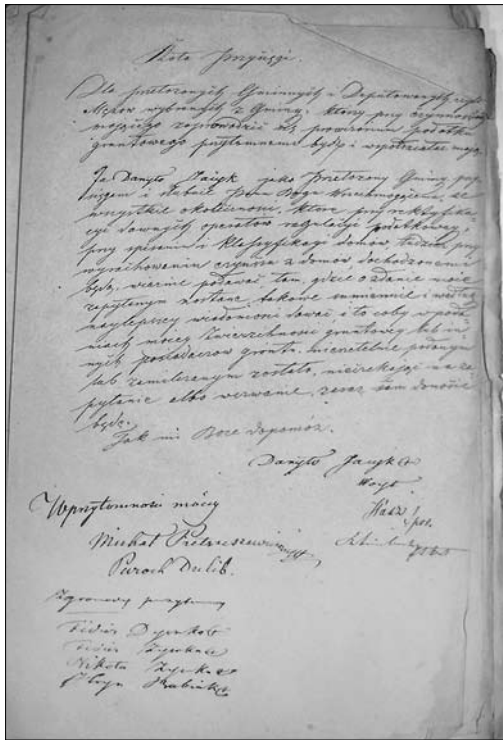
мав трьох дітей: Івана (помер у дитинстві), Марію (вийшла заміж за отця Крижанівського) та Михайла, який став згодом парохом в селі Дуліби, що біля Стрия» [7].

Згідно з цим джерелом батьками Михайла (1787—1861) були Микола (1742—1788), син Миколи Петрушевича (1710—?), та Марія Стрільбицька. Отець Степан (1772—1860) та отець Михайло (1787—1861) були двоюрідними, а не рідними, братами. Народився о. Михайло у 1787 році в с. Миклашів Львівського повіту. Навчався в греко-католицькій семінарії у Львові, після якої в 1811 р. був висвячений на священника.

Отець Михайло був одружений з Галиною Блонською, з роду Андрія Блонського та Анни з роду Дзвонських. Блонські були власниками села Новосілки. У нього з дружиною було три сини: Микола (1815 чи 1816—1844), парох с. Сівка-Калуська, Іван (1815—1847), Антін (1817—1881), парох с. Конюхів. Син Антона Костянтин (1867—1938) продовжив священницьку династію, був також парохом в с. Конюхів.

На дулібську парафію, до якої в той час належали села Грабовець, Солуки Грабовецькі та Завадів, отця М. Петрушевича було призначено 30 жовтня 1814 року. Призначення на дулібську парафію було престижним, водночас ставило перед о. Михайлом багато завдань, які не вирішив о. Кубаевич. Церкви у парафії не було, і о. Михайлу, як і його попереднику, довелося правити в шопці або дзвіниці, займатися будівництвом церкви у не найкращі для цього часи. Дулібська громада була економічно слаба після французької війни в Європі, яка прокотилася і по Україні та завершилася тільки в 1815 році, коли Австрія почала реформи в Галичині.

Парохи у XVIII—XIX ст. виконували різноманітні доручення влади, оскільки тільки вони були освіченими людьми у селах. На долю о. М. Петрушевича випала участь допомоги австрійським чиновникам в організації перепису та оцінки земель в с. Дуліби, що проводились в 1820 році, — про це свідчить завірена ним присяга війта Данила Яцика, «який брав участь у діяч, що запроваджуються для перевірки земельного податку». Наведемо текст присяги, складену в 1820 році у присутності пароха с. Дуліби Михайла Петрушевича та чотирьох свідків (переклад з польської мови) [8, арк. 111].

Іл. 1. Присяга війта Данила Яцика, яку підписав парох Дуліб Михайло Петрушевич

Присяга

Я, Данило Яцик, як положений гміни присягаю Пану Богові у тому, що всі відомості, які будуть вимагатися для внесення поправок до старих податкових правил, а також для перерахунку та класифікації будинків, розрахунку орендної плати, подаватиму вірно туди, де мене запитають, фахово, сумлінно і відповідно до найновіших даних; якщо землевласники в межах моєї гміни чи інші будуть подавати невірні дані або мовчати, я сам це повідомлю, не чекаючи запиту.

Боже, допоможи мені.

Данило Яцик (+), війт.

У моїй присутності

Михал Петрушевич, парох Дуліб.

Свідки:

Федір Дишко (+)

Федір Живка (+)

Микола Живка (+)

Гринь Баб'як (+)

На оригіналі присяги є лише підпис о. М. Петрушевича. Війт та чотири свідки («мужі довіри») були неграмотними і поставили хрестики. Необхідно зазначити, що о. Петрушевич володів каліграфічним почерком та мав гарний підпис (іл. 1).

Отець Михайло, незважаючи на відсутність необхідних грошей, вирішив розпочати будівництво церкви, розуміючи, що якщо не зробить цього, то дулібська парафія буде ще довго без Божого Дому. Він надіявся на допомогу двоюрідного брата Степана (1772—1860), який був парохом в с. Добряни та Стрийським деканом, настирливо добивався дозволів, грамот благословення на проведення будівництва у церковній владі (Стрийському деканаті, Митрополічій греко-католицькій консисторії у Львові), неодноразово звертався до Стрийського магістрату та до дідача Завадова про надання коштів на будівництво, укладав контракти на проведення будівельних робіт.

Отець М. Петрушевич віддав шість років свого життя на будівництво церкви св. Юрія, втратив здоров'я через відправи у шопці, спорудив досить велику для того часу церкву, яка мала розміри 11,3 x 4,0 сажні (24,0 x 8,5 м). Її будували майстри стрийського теслярського цеху, який був приписаний до костелу, відповідно ними була продиктована архітектура церкви у вигляді корабля, завершеного сигнатуркою.

Про його наполегливу працю по зведенню церкви свідчить велика кількість листів, в яких він уміло добивався допомоги. Щоб розпочати і завершити будівництво, йому вдалося обійти багато перепон і заставити владу вирішувати питання, які виникали під час спорудження церкви. В одному з листів до Стрийського деканату о. М. Петрушевич попереджує, що знімає з себе відповідальність за дальші погані наслідки з будівельними роботами і не хоче, щоб вартість завданої шкоди не стягали з його майна, бо має дрібні діти. Дійсно, коли він прийшов на парафію, у нього були малі діти. Через рік після призначення на дулібську парафію у 1815 році в нього народився син Іван, у 1816 — Микола, 1817 — Антін. Такого змісту листи змушували владу сприяти будівництву церкви. Треба віддати належне дулібським парафіянам, що в неділю та на свята відбували Службу Божу в напівзруйнованих шопці або дзвінниці.

Завершив отець Михайло Петрушевич свою будівельну місію спорудженням в 1835 році нової дзвінниці, вартість якої складала 3600 крон.

Збудувавши нову церкву, отець Михайло Петрушевич взявся за її наповнення необхідними предме-

тами та начинням. Він опоряджував церкву впродовж 25 років, забезпечив її чашами, справив чотири фелони, металевий посріблений і позолочений хрест на Великому вівтарі, п'ять олов'яних світильників, позолочену чашу з ложечкою, монстранцію та чашу для відвідування хворих зі Святими Тайнами. Подбав отець Михайло і про обладнання ново-збудованої дзвінниці: на ній було три бронзові дзвони, найбільший вагою 170 фунтів (77 кг) вартістю 240 крон, середній вагою 75 фунтів (34 кг) вартістю 60 крон, малий вагою 56 фунтів (25,4 кг). Малий дзвін перелили зі старого, що був розбитий в процесі використання.

М. Петрушевич виконував священницькі обов'язки, згуртовував парафію. Об'єднуючим чинником було те, що він відносився до парохів, які поряд з душпастирською службою виконували багато інших функцій на селі. Ще будучи студентом Духовної семінарії, він розумів, що священник є помічником своїх парафіян на всіх ділянках їхнього життя та побуту, тому вивчав основи медицини та ветеринарії. Отець Петрушевич був відомий не тільки в Дулібах, а й на Стрийщині як лікар та ветеринар, лікував травами селян та їхню худобу.

Самовіддана праця на дулібській парафії, що була пов'язана з будівництвом церкви, її опорядженням, громадська робота вплинули на стан здоров'я отця М. Петрушевича. У 1850-х роках він почав хворіти, а з кінця 1850-х був прикутий до ліжка. Помер він на 74-му році життя, у 1861 році, похований на цвинтарі в селі Дуліби навпроти входу до церкви.

Довгобуд та умови, в яких від правив, відбилися на здоров'ї не тільки о. Михайла (1787—1861), а й його синів. Син Іван, який працював у маєтку в Руді, прожив 32 роки, помер у Дулібах 20 березня 1847 року. Син Микола, який був посвячений в духовний сан 1840 р., був адміністратором, парохом у с. Сівки Калуського повіту, помер у 1844, прожив 29 років.

Отець Михайло Петрушевич є яскравим прикладом галицького пароха першої половини XIX ст., на долю якого припала місія не тільки будівництва церкви в тяжкі часи впровадження австрійських реформ, а й боротьби проти польського гніту, утвердження національної свідомості в с. Дуліби на Стрийщині.

Петрушевичі відносяться до української шляхти, яка в умовах Австро-Угорської імперії усвідомила

вагу освіти, одержаної в греко-католицьких семінаріях. Здобувши духовний сан, вони заповнили українські міста і села.

Висновки. Необхідно зазначити, що на Стрийщині в селах Дуліби, Голобутів, Підгірці, Верчани правили отці Петрушевичі, тут народжувалися їхні діти і внуки, які зробили важливий внесок в історію своїх сіл, Галичини, України.

Гілка священничого роду Григорія (1740—1801) та Миколи (1742—1788) Петрушевичів осіла в Стрийському деканаті, продовжила свою діяльність на Калущині. Село Дуліби, церква Юрія є одним із маркерів душпастирської діяльності Петрушевичів (Михайла (1787—1861), Омеляна (1839—1901)), місцем народження та виховання майбутніх парохів, політиків, письменників, об'єктом майбутнього дослідження.

Дуліби для о. Михайла Петрушевича (1787—1861) були домівкою, де народжувалися його діти, внуки і куди вони поверталися померати. У Дулібах народилися діти о. Михайла Петрушевича: Іван (1815—1847), Микола (1816—1844), Антін (1817—1881). Діти і внуки о. Михайла, які народилися в Дулібах, продовжили служити Церкві. Отець Микола (1816—1844) у 1840—1844 рр. був адміністратором, потім парохом церкви в с. Сівка Калуського повіту, о. Антін (1817—1881) — парохом сіл Семигинів, Лукавиця Нижня, Конюхів Стрийського повіту, Мізунь Долинського повіту.

У Дулібах народилися внуки Михайла (1787—1861) і діти Антіна Петрушевича: Йосиф (1845), Михайлина (1847), Володимир (1848), Іван (1850). Сини, закінчивши духовну семінарію, присвятили себе служінню Українській Греко-Католицькій Церкві. Померли у Дулібах о. Михайло (1787—1861), його син Іван (1815—1847).

До Дуліб має відношення гілка Григорія Петрушевича (1748—1801) — о. Антін (1821—1913), о. Омелян (1830—1901). У цьому селі в о. Омелян народився 16 серпня 1855 р. син Степан (1855—1920).

На прикладі священницького роду Петрушевичів та церкви св. Юрія в Дулібах ми побачили, як відображалися зміни часу, який був і постав після 1848 року. Отці Петрушевичі були будителями ідейно-просвітницького руху, їхні діти та онуки були будівничими майбутньої української держави (Євген Петрушевич 1863—1940).

Для Петрушевичів Дуліби на Стрийщині можуть вважатися одним із шанованих, знакових місць родоводу, звідки пішло їхнє розгалуження, одним карбовим місцем шанування цього роду.

1. Стрийський краєзнавчий музей «Верховина». Відділ фондів. Док-66-8732. *Зоря Галицька*. Львів.
2. Федорів І., Оленич Я. Проблеми етногенезу та державотворення слов'янських народів у науковій спадщині Антона Петрушевича. *Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини*. 2015. Вип. 16 (2). С. 158—162.
3. Королько А. *Громадсько-політична та наукова діяльність Антона Петрушевича: Дис... канд. іст. наук: 07.00.01*. Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2001. 200 с.
4. Колосовська О. *Формування славистичної бібліотеки Антона Петрушевича. Проблеми слов'янознавства*. Львів, 2004. Вип. 54. С. 190—201.
5. Мельник Я. «Без батька, без матері». Антін Петрушевич: Сильветка Івана Франка. *Українське літературознавство*. 2010. Вип. 72. С. 239—267.
6. Петрушевич А. *Лингвистическо-историческія изслѣдованія о начаткахъ города Львова и окрестностей его, съ възрѣніемъ на предисторическія времена переселенія словенскихъ и румынскихъ племенъ изъ придунайскихъ странъ въ предкарпатскія области*. Вип. I. Львов, 1893. 276 с.
7. Дольницький О. *Літопис роду Дольницьких. Документи, матеріали, спогади: генеалогічне досліджен-*

ня. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. VI + 658 с.

8. *ЦДДА України у Львові. Францисканська метрика с. Дуліби*. Ф. 20. Оп. XVI. Од. зб. 242.

REFERENCES

- Stryi regional history museum «Verkhovyna», funds department. Doc-66-8732. Zorya Halytska*. Lviv [in Ukrainian].
- Fedoriv, I., & Olenych, Ya. (2015). Problems of ethnogenesis and state formation of the Slavic peoples in the scientific heritage of Anton Petrushevych. *Ukraine-Europe-World. International collection of scientific articles* (Issue 16 (2), pp. 158—162) [in Ukrainian].
- Korolko, A. (2001). *Public-political and scientific activity of Anton Petrushevich: diss... candidate of historical sciences: 07.00.01*. V. Stefanyk Precarpathian National University. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].
- Kolosovska, O. (2004). The Formation of Anton Petrushevych's Slavic library. *Problems of Slavic studies* (Issue 54, pp. 190—201). Lviv [in Ukrainian].
- Melnyk, Ya. (2010). «Fatherless and motherless». Antin Petrushevych: Silhouette of Ivan Franko. *Ukrainian literary studies* (Issue 72, pp. 239—267) [in Ukrainian].
- Petrushevych, A. (1893). *Linguistic and historical research on the beginnings of the city of Lviv and its surroundings* (Issue I). Lviv [in Russian].
- Dolnytsky, O. (2004). *Annals of the Dolnytsky family. Documents, materials, memories: genealogical research*. Lviv: Publishing House of the Ukrainian Catholic University [in Ukrainian].
- Central State Historical Archives of Ukraine, Lviv. Fund 20. Description XVI. Case 242* [in Polish].